
УКАЗАНИЯ
на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране за образуване
на цената за разпределение на тягова електрическа енергия през
електроразпределителните мрежи на железопътния транспорт при
регулиране чрез метода „горна граница на приходи”

ГЛАВА ПЪРВА
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. С тези указания се определя начина за образуване на цената за разпределение на тягова електрическа енергия през електроразпределителните мрежи на железопътния транспорт при регулиране чрез метода „горна граница на приходи”. Изискванията за вида, формата и съдържанието на необходимата за ценообразуването информация, която ДП”НКЖИ” задължително представя при подаване на заявление за утвърждаване на цени, както и за техните годишните корекции по време на регулаторния период.
2. Основните общи изисквания за цените и техните корекции във връзка с прилагането на метода на регулиране „горна граница на приходите” са регламентирани в Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия (Наредбата) и са детайлно развити в настоящите указания.
3. Цената за разпределение на тягова електрическа енергия през мрежите на железопътния транспорт се регулират чрез метода “горна граница на приходи”, при който комисията утвърждава необходимите годишни приходи на ДП”НКЖИ” за дейността разпределение на тягова електрическа енергия за първата година от първия регулаторен период и ги изменя в края на всяка година от този период в съответствие със следната формула:

$$НП_t = НП_{t-1} \cdot (1 + И - X) \pm Z, \quad (1)$$

където:

- НП* - необходимите годишни приходи на дружество;
И - инфлацията за предходен период, която влияе върху разходите на електроразпределителното дружество;
t - съответна година от регулаторния период;
X - коефициент за подобряване на ефективността;
Z - абсолютна стойност на разликата между прогнозни и отчетени разходи за предишен ценови период, при което когато прогнозните разходи са по-високи от отчетените, необходимите приходи се намаляват за следващия ценови период, и обратно – когато отчетените разходи са по-високи от прогнозните, необходимите приходи се увеличават с тази сума за следващия ценови период; корекцията със *Z* се прави за разлики в разходите за покупка и продажба на електрическа енергия, както и за разлика в разходи, предизвикана от промяна в броя на потребителите.
4. В края на всяка година от първия регулаторен период утвърдените необходими годишни приходи на ДП”НКЖИ” се коригират от комисията, като признатите необходими годишни приходи се изменят в зависимост от изпълнението на определените от комисията целеви показатели и инвестиции.
 5. Първият регулаторен период е с продължителност две години.
 6. Вторият и всеки следващ регулаторен период е с продължителност от две до пет години.

7. Заявлението за утвърждаване на необходими приходи, респективно цени за първата година от първия регулаторен период съдържа данни за базисната година, прогнозна информация за първия ценови период (инвестиции, разходи, количества за осъществяване на лицензионната дейност и др.)

8. Като неразделна част от заявленията за цени, дружествата представят приложения със справки, които включват минималните изисквания на комисията за информация.

9. Справките се представят на хартиен и цифров носител. Формата на справките е задължителна и не могат да бъдат изтривани редове и/или колони. Дружеството може да представя допълнителна информация, извън задължителната по справките. Справките трябва да бъдат подписани от лице с представителна власт и от главен счетоводител и да бъдат подпечатани с печата на дружеството.

10. По искане на комисията или при необходимост за допълнителна обосновка, дружеството представя към заявлението допълнителна писмена информация относно ценообразуващите елементи.

ГЛАВА ВТОРА

НЕОБХОДИМИ ПРИХОДИ

Раздел I

Резултати от базисната година

11. Базисна година е предходната календарна година, предхождаща внасянето на заявлението за цени или дванадесетмесечен отчетен период.

12. Дружеството трябва да представи отчетна информация за всички приходи, разходи, активи и пасиви за базисната година. Отчетната информация трябва да е разработена в съответствие с изискванията на чл. 37 от ЗЕ за отделна отчетност между регулираните и нерегулираните дейности.

13. Приходите от регулирана дейност включват без ограничение приходи от разпределение на тягова електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на железопътния транспорт.

14. ДП"НКЖИ" трябва да представи в комисията резултати от базисната година за технологичните разходи за разпределение на тягова електрическа енергия и за количествата пренесена тягова електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на железопътния транспорт.

Раздел II

Необходими годишни приходи

15. Предложенията за утвърждаване на цени за първия регулаторен период се базират на необходимите годишни приходи на дружеството. Необходимите годишни приходи за дейността по разпределение на тягова електрическа енергия през електроразпределителните мрежи на железопътния транспорт не включват други приходи/разходи, извън лицензионната дейност.

16. Необходимите годишни приходи (*НП*) се определят по следната формула:

$$НП = P + (РБА \cdot НВ), \quad (2)$$

където:

НП - необходими годишни приходи, хил.лв.;

P - годишни разходи за дейността по лицензията, хил.лв.;
PBA - регулаторна база на активите, хил.лв.;
NB - норма на възвръщаемост на капитала за регулаторния период.

Раздел III Регулаторна база на активите

17. Регулаторната база на активите е базата за определяне на възвръщаемостта на капитала за дейността разпределение на тягова електрическа енергия. Регулаторната база на активите се изчислява в съответствие с чл. 14 на Наредбата по следната формула:

$$PBA = A - \Phi - A_m + OK + I, \quad (3)$$

където:

PBA - регулаторната база на активите, хил.лв.;
A - призната стойност на активите, които се използват и имат полезен живот, хил.лв.;
Φ - балансова стойност на активите, които са придобити по **безвъзмезден** начин (чрез финансираня), хил.лв.;
A_m - амортизацията, определена за регулаторни цели за периода на използване на активите за извършване на лицензионната дейност, хил.лв.;
OK - необходим оборотен капитал, хил.лв.;
I - прогнозният среден номинален размер на инвестициите, одобрени от комисията, които ще бъдат извършени през първия регулаторен период, хил.лв.

18. Призната стойност на активите (*A*) е признатата от комисията отчетна стойност на активите към края на базисната година, които се използват и са свързани пряко с дейността по лицензията.

19. В признатата стойност на дълготрайните (нетекущи) активи (*A*) не се включват:

- а) разходи за придобиване на активи, под формата на незавършено строителство;
- б) активи, отчетени по силата на договор за финансов лизинг, ако не са свързани с пряката лицензионна дейност;
- в) активи, не свързани с лицензионната дейност (в т.ч. почивни станции други социални обекти) и/или отдадени под наем, консервирани, изведени от експлоатация и др.;
- г) активи, придобити чрез финансиране или по безвъзмезден начин, в т.ч. по грантови схеми, дарения, помощи, от потребители и др.;
- д) стойността на активи, придобити през предходни отчетни периоди, надвишаваща пазарните нива за подобни или аналогични активи;
- е) активи, които имат остатъчна стойност и предстои да бъдат изведени от експлоатация през съответната година на регулаторния период.

20. Амортизацията на активите (*A_m*), определена за регулаторни цели се изчислява чрез прилагане на линеен метод. Полезният живот на активите се определя и обосновава от дружеството на основата на техническия и икономически живот на активите.

21. Необходимият оборотен капитал (*OK*) представлява средногодишна капиталова сума, използвана в процеса на финансиране на дейността на ДП "НКЖИ".

21.1. Необходимият оборотен капитал в регулаторната база отразява резултатите от проучване за необходимите средства за поддържане достатъчен размер парични средства за посрещане на текущите задължения, както и задълженията към доставчици. Проучването за необходимия оборотен капитал е за период не по-кратък от една година. Дружеството представя проучването, като елемент от предложението за цени.

21.2. В случай, че за първия регулаторен период дружеството не представи информация по предходната точка или комисията приеме направеното проучване по т. 21.1 за необосновано, *OK* се определя в размер до 1/8 от утвърдените годишни оперативни парични разходи за лицензионната дейност. Тези парични разходи не включват разходи за амортизации и разходи за обезценка на несъбираеми вземания.

22. Прогнозният средногодишен номинален размер на инвестициите (*I*), които ще бъдат извършени през първия регулаторен период се представя по години, като в него не се включват инвестиции, чрез които се създават или придобиват активи по смисъла на т.19. Инвестициите се прогнозираат без ДДС.

22.1. Прогнозният среден номинален размер на инвестициите, които ще бъдат извършени през първия регулаторен период, се изчислява по следната формула:

$$I = (I_1 + I_2 + \dots + I_n)/n, \quad (4)$$

където:

$I_{1,2,\dots,n}$ – предвиждани нетни инвестиции през съответната година, лева

n – брой години през регулаторния период.

22.2. Регулаторната база на активите включва подробно обосновани от дружеството инвестиции, одобрени от комисията. Дружеството представя информация за планираните за първия регулаторен период инвестиции, по направления и групи обекти. в съответствие с „Методика за отчитане на изпълнението на целевите показатели за качеството на тяговата електрическата енергия за железопътния транспорт”.

22.3. Обосновката на предложените за утвърждаване инвестиции включва постигането на конкретни цели, по отношение на осъществяване на лицензионната дейност, в т.ч. развитие и подобрене на мрежата, намаление на технологичните разходи и други цели.

23. Дружеството трябва да представи подробен отчет и анализ за изпълнението на инвестициите и постигнатите резултати за първия регулаторен период по отношение на качеството на енергията и обслужването на клиентите, както и промените в ефективността.

Раздел IV Възвръщаемост на капитала

24. Нормата на възвръщаемост на капитала е равна на средно претеглената цена на капитала (СПЦК). СПЦК е определената от комисията норма на възвръщаемост на собствения капитал и норма на възвръщаемост на привлечения капитал на дружеството, претеглена според дела на всеки от тези източници на финансиране в утвърдената от комисията целева капиталова структура. Нормата на възвръщаемост на капитала се определя за целия капитал на дружеството.

25. Нормата на възвръщаемост на капитала се изчислява като реална норма преди данъчно облагане за регулаторния период съгласно чл. 15 от Наредбата, по следната формула:

$$NB = D_{СК} \cdot \left(\frac{NB_{СК}}{1 - \frac{ДС}{100}} \right) + D_{ПК} \cdot NB_{ПК}, \quad (5)$$

където:

NB - норма на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане за целия регулаторен период, %;

$D_{СК}$ - дял на собствения капитал в общия капитал средно за регулаторния период;

НВ_{СК} - норма на възвръщаемост на собствения капитал след данъчно облагане, %;
ДС - данъчна ставка на корпоративният данък върху печалбата, %;
ДПК - дял на привлечения капитал в общия капитал средно за регулаторния период;
НВ_{ПК} - норма на възвръщаемост на привлечения капитал, %.

26. Комисията определя норма на възвръщаемост на капитала, преди данъчно облагане, която е изчислена при целева норма на възвръщаемост на собствения капитал след данъчно облагане, целева норма на възвръщаемост на привлечения капитал и целева капиталова структура собствен/привлечен капитал.

27. Комисията определя нормата на възвръщаемост на капитала при отчитане на фактори, като: сравнения с други предприятия с подобна степен на риск, достъп до финансиране, текущи финансови и икономически условия в страната, алтернативна цена на капитала, специфичен риск на предприятието, финансова политика и капиталова структура на предприятието, финансова история на предприятието.

28. Комисията определя пазарна цена на привлечения капитал, на основата на статистически данни за пазарните ѝ величини и/или официално публикувана прогнозна информация.

29. За първия регулаторен период комисията използва последните годишни баланси, отразяващи съотношението между собствения и привлечения капитал и очакваното ниво на инвестиции през регулаторния период, за да определи подходящата целева капиталова структура.

Раздел V

Разходи за лицензионната дейност

30. Групите разходи за регулаторни цели и тяхната аналитичност се определят в съответствие с изискванията на чл. 37 от ЗЕ. ДП"НКЖИ" предоставя справки за разходите, така че всеки разход да може да бъде идентифициран за нуждите на ценообразуването и за аргументиране на предложението за утвърждаване на цени.

31. За целите на ценообразуването разходите за лицензионната дейност се разделят съответните разходни центрове. **32.** ДП"НКЖИ" класифицира и разделя разходите си на постоянни и променливи. Постоянни разходи са тези, които не се променят при промяна в количествата разпределена тягова електрическа енергия. Променливи са тези разходи, чиято стойност се променя в зависимост от количествата разпределена тягова електрическа енергия.

33. Групите разходи по предходните точки се представят по икономически елементи, като във всяка група разходи се изброяват конкретно всички видове разходи. ДП"НКЖИ" посочва по отделно разходите за регулирани и нерегулирани дейности със съответните им отчетни и прогнозни стойности на съвместима годишна база.

34. В годишните текущи разходи не се включват финансови разходи, разходи за данък върху печалбата и разходи за бъдещи периоди, които са част от отчета за приходите и разходите, разходите за загуби от обезценки, текущи разходи за начислени провизии по смисъла на чл. 38 и чл. 39 от Закона за корпоративно подоходно облагане (с изключение на тези по т. 37 от тези Указания), текущи разходи или задължения за намаляване на отчетната стойност на стоково-материалните запаси, санкции и/или глоби, наложени от държавни органи или от комисията, както и лихви за забавяне, неустойки и други плащания, свързани с неизпълнение по сключени договори, разходи за дарения и неизползвани отпуски, разходите по чл. 204 на Закона за корпоративното подоходно облагане, както и разходите за начислен данък върху тях по чл. 216 от ЗКПО.

35. ДП „НКЖИ” прогнозира годишните си разходи за първия регулаторен период при съобразяване с отчетеното ниво на разходите за дейността за базовия период, очаквани промени в потреблението на тягова електрическа енергия, данъци и застраховки, амортизацията и др. С предложението за утвърждаване на цени се представя подробна писмена обосновка за начина на прогнозиране на годишните разходи.

36. За първият регулаторен период одобрените технологични разходи за разпределение на тягова електрическа енергия по мрежите на железопътния транспорт са до 15%.

37. Годишните разходи за амортизации се изчисляват на основата на обосноваван от дружеството икономически и технически полезен живот на активите, чрез прилагане на линеен метод за амортизация.

38. Средната стойност на разходите за амортизации за инвестиции се изчислява по следната формула:

$$A_{m_{cp}} = (A_{m_1} + A_{m_2} + \dots + A_{m_n}) / n, \quad (6)$$

където:

$A_{m_{1,2,\dots,n}}$ - разходи за амортизация за съответната година от регулаторния период, лева;

n – брой години в регулаторния период.

ГЛАВА ТРЕТА

СТОЙНОСТ НА УСЛУГАТА

Раздел I

Цена за разпределение на тягова електрическа енергия

39. За първия регулаторен период, ДП „НКЖИ” образува цена за разпределение на тягова електрическа енергия, на базата на определените въз основа на тези указания необходими приходи (НП).

40. Цената за пренос на тягова електрическа енергия през разпределителните мрежи на железопътния транспорт, се определя като единна за всички потребители по съответната формула:

$$Ц_{p.me} = \frac{НП}{E}, \quad (8)$$

където:

$Ц_{p.me}$ - цена за разпределение на тягова електрическа енергия по мрежите на железопътния транспорт, лв./кВтч;

$НП$ – необходими приходи на ДП „НКЖИ”, отнесени към дейността за разпределение на тягова електрическа енергия по електроразпределителна мрежа на железопътния транспорт, лева;

E - прогнозно потребление на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт, кВтч.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ГОДИШНИ КОРЕКЦИИ НА ЦЕНИТЕ ПО

ВРЕМЕ НА РЕГУЛАТОРНИЯ ПЕРИОД

- 41.** Утвърдените необходими приходи на ДП"НКЖИ" за първата година от първия регулаторен период се коригират в края на всяка ценова година от регулаторния период, както е описано по-долу. Всички други промени в необходимите приходи се извършват при следващия регулаторен преглед и се отразяват в необходимите приходи на ДП"НКЖИ" за следващия регулаторен период.
- 42.** За първия регулаторен период ежегодното коригиране се извършва в съответствие със следната формула:

$$НП_t = НП_{t-1} \cdot (1 + И - X) \pm Z - Y, \quad (10)$$

където:

НП - необходимите годишни приходи на ДП"НКЖИ" за съответния ценови период от регулаторния период, лева;

И - инфлацията за предходен период, която влияе върху разходите на ДП"НКЖИ";

t - съответната година от регулаторния период;

X - коефициент за подобряване на ефективността, който изразява относителното намаляване на разходите;

Z - корекция за разлики между прогнозни и фактически количества електрическа енергия и цени през предходната година;

Y - корекция за неизпълнение на показателите за качество на енергията и обслужването и инвестициите.

43. Корекцията с фактора *Z* представлява корекция за непредвидени и неконтролируеми разходи за закупуване на електрическа енергия за технологични разходи, които са били необходими на ДП"НКЖИ" за осигуряване на непрекъснато снабдяване на потребителите.

44. Коефициентът за подобряване на ефективността (*X*) се определя на базата на относителното намаляване на разходите, постигнато от ДП"НКЖИ" през предходния регулаторен период и сравнения с други ЕРД в България и региона.

45. Необходимите приходи на ДП"НКЖИ" се намаляват при неизпълнение на показателите за качество на електрическата енергия и обслужването през предходната година, определени в условията на лицензията за разпределение на тягова електрическа енергия.

46. Целевите показатели за качество на тяговата електрическата енергия и качеството на обслужване са следните:

а) показатели за проверка за отклонения в качеството на доставяната електрическа енергия по искане на потребител;

б) показатели за непрекъснатост на снабдяването;

в) време за получаване на обоснован отговор на жалба, молба, оплакване на писмено запитване от потребител;

47. Конкретните показатели по т. 46 се определят за всеки регулаторен период с решение на комисията, съгласно Методика за отчитане на изпълнението на целевите показатели за качеството на тяговата електрическата енергия за железопътния транспорт".

48. Настоящите указания са разработени на основание чл. 36, ал. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ) и чл. 5, ал. 8 от Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия, и са приети с протоколно решение на ДКЕВР № 180 от 27.12.2010 г., т. 5.